

POBLES INDÍGENES DEFENSEN A CATALUNYA EL DRET D'AUTODETERMINACIÓ

Representants Indígenes de la CLACPI- Coordinadora Latinoamericana de Cine y Comunicación de Pueblos Indígenas, visiten Catalunya en el marc de la X Edició de la Mostra de cinema indígena de Barcelona- IndiFEST2017 del 9 al 15 d'octubre.

Si bé en el marc internacional de drets els Pobles Indígenes tenen reconeguts els seu drets a l'autodeterminació a través d'instruments específics com el Conveni 169 de la OIT i la Declaració de drets dels Pobles Indígenes de Nacions Unides, aquest ha estat un procés llarg i difícil. Tot just quan es commemoren els deu anys de la DNUPI, l'Informe del Relator especial de Nacions Unides manifesta que ha sigut un procés desigual i d'escassos avenços, mantenint-se en la majoria dels casos la vulneració als drets col·lectius reconeguts, i alerta de la creixent amenaça als defensors/es de drets i la vulneració de drets humans fonamentals.

David Hernández Palmar, representant Wayuu (Veneçuela), fa un anàlisi dels processos de defensa dels drets d'autodeterminació dels pobles posant en evidència els contextos socioculturals de cada poble, però constatant dos elements fonamentals comuns per a tots els pobles indígenes del continent, que han propiciat l'articulació amb la societat civil per a la defensa de drets i la incidència de la diplomàcia indígena en espais internacionals:

El primer element comú és l'herència d'un sistema colonial que desplaça el poder del poble cap a les elits econòmiques, negant l'exercici d'autodeterminació en qüestions fonamentals com l'autogestió territorial o la creació de mitjans de comunicació propis, que alhora resulten fonamentals per a la implementació de models propis d'educació o de salut.

El segon element comú, derivat d'un sistema polític que no reconeix les estructures pròpies i diverses d'aquests pobles, és el model de desenvolupament socioeconòmic fonamentat en el sistema neoliberal d'explotació de recursos i espoli de la biodiversitat, que impacten durament als territoris indígenes i són contraris als models del *buen vivir* que propugnen els pobles indígenes des d'una perspectiva integral i a llarg termini.

Com en el procés català, la negació dels mecanismes de consulta que implica *de facto* la negació de la sobirania popular, provoca també la criminalització de la protesta social i la persecució política, jurídica, mediàtica i econòmica dels defensors i defensores de drets humans fonamentals i drets col·lectius reconeguts. Davant d'aquesta situació, **Mariano Estrada Aguilar** -representant de la Clacpi (Mèxic)-, reivindica el paper de la Comunicació i els Mitjans com a instruments fonamentals per a l'exercici del dret a una comunicació pròpia i per a la defensa de drets en general. Aquesta, diu Estrada, és una de les funcions de la CLACPI, la coordinadora llatinoamericana que agrupa més de 60 organitzacions indígenes que promouen mitjans propis de comunicació i obren espais en les respectives legislacions de medis nacionals.

I aquest és també un dels mandats del *III Encuentro de Comunicación Indígena de AbyaYala, Bolivia 2016*, on els pobles indígenes han expressat el seu profund rebuig al sistema econòmic global vigent, amb el qual els Estats resten al servei d'organismes transnacionals en connivència amb les elits locals. Per denunciar aquesta situació i articular processos de resistència local davant dels reptes globals, defensores indígenes com l'**Emma Carlotta Cucul** recorren a la càmera per tractar de visibilitzar i denunciar abusos i reclamar el compliment de drets. Tal és el cas de la Red Tzikin, una organització comunitària d'Alta Verapaz, a Guatemala, que a partir d'un procés de base ha recorregut als mitjans comunitaris -el teatre, la càmera i les ràdios locals- per donar a conèixer els impactes ambientals i socials de projectes com Renace, un megaprojecte hidroelèctric filial de l'espanyola ACESA, que està desplaçant a comunitats senceres, contaminant fonts d'aigua i provocant sequeres i greus problemes de salut.

Si bé aquests processos de defensa i exercici de drets individuals i col·lectius s'emmarquen en altres fronteres i contextos, com a poble català que també defensem el reconeixement de la nostra identitat i drets no podem restar-ne al marge. És per aquest motiu que aquests dies són convidats a casa nostra, a fi de compartir experiències i unir esforços en el camí de l'autodeterminació com a pobles.

CONTACTE PER A ENTREVISTES:

olgacebada@alternativa-ong.org

PERFIL DELS CONVIDATS:

DAVID HERNÁNDEZ PALMAR *Poble Indígena Wayuu, Venezuela*

David Hernández Palmar és comunicador, realitzador, productor audiovisual i fotògraf del poble Wayuu (Veneçuela). Forma part de la Xarxa de Comunicacions del Poble Wayuu, on s'encarrega de la curadoria i programació de la *Muestra Internacional de Cine Indígena de Venezuela* (MICIV), la qual és produïda per la Fundació Audiovisual Indígena Wayaakua, on és Director Acadèmic.

Al seu torn és Assessor Polític de la *Coordinadora Latinoamericana de Cine y Comunicación de los Pueblos Indígenas* (CLACPI) i co-curador del Festival de Cinema de Berlin – *Berlinale* per a la secció especial de cinema indígena coneguda com *NATIVE*.

Podeu trobar més informació als següents enllaços:

-Hernández Palmar, David. Canal *youtube*
<https://www.youtube.com/user/toumain>

-Hernández Palmar, David. Article: "*Legislación venezolana y reconocimiento de los pueblos indígenas*"
<https://www.alainet.org/es/active/62246>

-Hernández Palmar, David. Article: "*Cuando nos escuchamos nos miramos*"
<https://www.alainet.org/es/articulo/181269>

-Hernández Palmar, David. Trabajos.
<http://revistamarcapasos.com/1581/david-hernandez-palmar-2/>

-Hernández Palmar, David. "*Ensayo sobre cine indígena*"
<http://clacpi.org/observatorio/ensayo-sobre-cine-indigena-por-david-hernandez/>

EMMA CARLOTTA CUCUL *Poble Indígena Q'eqchi', Guatemala*

Emma Carlota Cucul és comunicadora indígena Q'eqchi', i mestra d'Educació Primària Bilingüe Intercultural.

Davant dels abusos i injustícies que sofreix el poble q'eqchi' per defensar el seu territori i els seus drets, va decidir realitzar un altre tipus de comunicació basada en el teatre i la música; va emprendre tallers de capacitació amb diversos joves de diferents municipis introduint-los en la realitat del

país i en els processos polítics de les seves comunitats, i creant consciència sobre la lluita per defensar la terra.

Emma també ha participat en els processos de formació de locutors per a una ràdio comunitària en Alta Verapaz, i forma part del col·lectiu Tzikin, assumint la coordinació del Festival Internacional de cinema i vídeo dels Pobles Indígenes: FicMayab'2018, realitzant mostres de vídeos per enfortir la defensa de territori en diverses comunitats d'Alta Verapaz, acompanyant a autoritats ancestrals, dones lideresses i agricultors en els conflictes i violació de drets que han patit en les seves comunitats, etc.

Com a comunicadora també ha realitzat diversos vídeos sobre les reivindicacions dels pobles indígenes per enfortir la defensa del territori, per denunciar l'opressió del govern i les empreses transnacionals cap als pobles indígenes, i per enfortir l'autonomia d'autoritats ancestrals i les sobiranes alimentàries i medicinals ancestrals.

Podeu trobar més informació als següents enllaços:

-Cumbre de Comunicación Indígena: Presentan 13º Festival Internacional de Cine y Video de los Pueblos Indígenas – FICMAYAB' 2017- 2018

<http://www.clacpi.org/cumbre-de-comunicacion-indigena-presentan-13o-festival-internacional-de-cine-y-video-de-los-pueblos-indigenas-ficmayab-2017-2018/>

MARIANO ESTRADA AGUILAR *Poble Indígena Tseltal, Mèxic*

"Cuando nosotros sentimos el video como nuestro, decidimos darle un uso adecuado según nuestras necesidades; quisimos de alguna manera que todo lo que se documentara se diera a conocer, pues en nuestros pueblos ya se venían dando situaciones muy difíciles de lucha."

Mariano Estrada Aguilar

Mariano Estrada és comunicador, productor i director audiovisual del poble tseltal (Xiapas, Mèxic). Forma part del Col·lectiu *Tseltal Bachajón Comunicación* i és fundador de la xarxa d'Artistes, Comunicadors/es comunitàries, i Antropòlegs/gues de Xiapas. Alhora, és coordinador general de la *Coordinadora Latinoamericana de Cine y Comunicación de los Pueblos Indígenas* (CLACPI) des de novembre de l'any 2015.

La seva trajectòria com a comunicador s'engloba dins el marc de drets dels pobles indígenes, donant a conèixer no només l'estil de vida indígena, sinó els processos d'apoderament, resistència i autodeterminació dels pobles davant dels abusos de l'Estat i les organitzacions transnacionals.

Podeu trobar més informació als següents enllaços:

-Estrada, Mariano. Los instrumentos modernos de comunicación dentro de los pueblos indígenas
<http://www.clacpi.org/mariano-estrada-los-instrumentos-modernos-de-comunicacion-dentro-de-los-pueblos-indigenas/>

-Estrada, Mariano. Repressió de líders i comunicadors indígenes
<https://www.youtube.com/watch?v=MCBuR5wO34A>

- Estrada, Mariano. Dignidad Indígena.
http://jkopkutik.org/sjalelkibeltik/pdfs/SK_Cap_1_MEA_Esp.pdf